

ВІДГУК офіційного рецензента

доктора медичних наук професора **Романенко Тамари Григорівни**
на дисертаційну роботу **Федосюк Катерина Вікторівна**

«Оптимізація лікування жінок з аномальними матковими кровотечами в стані хронічного психоемоційного стресу», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»)

Науковий керівник: доктор медичних наук, професор, професор кафедри акушерства, гінекології та репродуктології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика Чайка Кирило Володимирович.

В останні роки репродуктивне здоров'я жінки набуло особливого значення. Це обгрунтовано багатьма чинниками. Відбулись зміни у структурі захворюваності жіночих статевих органів, покращилась діагностика патологічних станів, з'явилися нові хвороби, нові методики діагностики та лікування. Сьогодні набуто достатньо глибокі знання про механізми, які пов'язані як з менструацією, так із розладами менструального циклу, серед яких аномальні маткові кровотечі є одними з найпоширеніших і зустрічаються у 30 % жінок репродуктивного віку.

Вирішення проблеми аномальних маткових кровотеч (АМК) є досить успішним, про що свідчить впровадження нових діагностично-лікувальних підходів, які були запропоновані в 2011 році Міжнародною федерацією акушерів і гінекологів і доповнені в 2018 році. Поділ АМК за фактором виникнення дозволяє краще зрозуміти походження патології в кожному конкретному випадку, а сучасні діагностично-лікувальні методики, серед яких провідне місце посідає гістероскопія, є достатньо ефективними у лікуванні вказаної патології.

Проте, соціальні фактори набувають важливого значення та впливу на стан здоров'я жінки. Серед таких чинників особливу увагу слід надати стресу, механізми якого значно позначаються на процесах менструальної функції і призводять до її розладів.

Сьогодні існує значна кількість наукових публікацій та розроблені клінічні протоколи для діагностики та лікування АМК, проте, тільки поодинокі літературні повідомлення присвячені вивченню стресового фактора у генезі патології. Крім того, недостатньо висвітлені механізми соціального впливу, гормонального гомеостазу, мікробіоценозу піхви, вітаміну D, залізодефіцитних станів у жінок з АМК саме в умовах хронічного психоемоційного стресу. Разом з тим, в сучасних умовах, незважаючи на проблеми зі здоров'ям, жінки все частіше надають перевагу підтримці достатнього рівня якості життя, що теж вимагає корекції.

Вищевикладене свідчить про актуальність проблеми АМК як з наукових, так і з практичних позицій.

В результаті проведеного дослідження проаналізовано і доповнено структуру етіологічних факторів виникнення АМК залежно від віку жінки і доведено, що при стресі у жінок до 25 років переважають функціональні причини – провідною з яких є овуляторна дисфункція.

Вперше проведено оцінку психоемоційного стану у жінок з АМК в стані хронічного психоемоційного стресу. Проведене дисертантом дослідження надало можливість розширити дослідження гормонального гомеостазу у жінок з АМК, в процесі якого виявлено більш глибокі зміни концентрації гормонів в сироватці крові на фоні стресового навантаження: в I та II фазі МЦ.

Також автором доповнені знання про роль вітаміну D у жінок репродуктивного віку з АМК на тлі хронічного психоемоційного стресу. Виявлено значне зниження його концентрації у пацієнток з АМК, яке особливо виражене на фоні стресового навантаження. Уточнено дані про фактор заліза крові в перебігу АМК, дефіцит якого був більш поширений серед жінок із хронічним стресом.

Розширено вивчення станів, пов'язаних із патологічними вагінальними виділеннями, у пацієток з АМК та хронічним психоемоційним стресом. Поглиблено знання стосовно якості життя пацієток з АМК. Встановлено, що погіршення фізичного, а особливо психологічного, компонентів здоров'я, є більш вираженим у хворих із хронічним психоемоційним стресом.

На основі науково обґрунтованих результатів дослідження удосконалено та впроваджено оптимізований комплекс лікувальних заходів у жінок репродуктивного віку з АМК в умовах хронічного психоемоційного стресу з врахуванням індивідуального підходу та з метою покращення якості життя пацієток.

Для практичної охорони здоров'я обґрунтовано необхідність застосування додаткових методів дослідження, зокрема, визначення рівня стресового навантаження, вітаміну D, феритину крові, вивчення якості життя у пацієток. Застосування оптимізованого підходу ведення жінок з АМК та хронічним психоемоційним стресом із врахуванням патогенетичних змін дозволили впровадити індивідуальний підхід та покращити якість життя пацієток.

Результати дослідження впроваджені в практику комунального некомерційного підприємства «Обласний клінічний перинатальний центр Івано-Франківської обласної ради», державного закладу «Прикарпатський центр репродукції людини» Міністерства охорони здоров'я України. Матеріали роботи використовуються в освітньому процесі кафедри акушерства, гінекології та репродуктології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика та оприлюднено на науково-практичних семінарах та конференціях, зокрема з міжнародною участю, і висвітлено у 6 наукових роботах, всі статті в наукових виданнях, рекомендованих МОН України, 4 – включені до міжнародної наукометричної бази Scopus, також публіковано 4 тези на науково-практичних конференціях, зроблено 2 стендові доповіді.

Отримані дані є результатом самостійної роботи дисертантки. Авторкою особисто проаналізовано наукову літературу. Також нею проведено

формування груп спостереження, самостійно проведено їх клініко-лабораторне обстеження, виконано забір і підготовку біологічного матеріалу з наступною обробкою та аналізом запису. Особисто описано і проаналізовано результати дослідження, а також здійснено статистичну обробку отриманих даних. Авторкою особисто написано всі розділи дисертації. Наукові положення, розробки прикладного характеру, висновки та практичні рекомендації, що виносяться на захист, одержані авторкою самостійно і висвітлені в опублікованих працях.

Аспіранткою Федосюк Катериною Вікторівною здобуто необхідні теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, вона оволоділа методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провела власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Зауважень принципового характеру немає. Серед несуттєвих недоліків можна виділити наступні: - розділ огляд літератури дещо перевантажений посиланнями на літературні джерела; - у тексті є окремі орфографічні, стилістичні і друкарські помилки.

Вказані зауваження виправлені автором роботи в процесі рецензування. У порядку дискусії бажано почути відповідь на кілька питань:

1. Чому обстежували жінок з АМК на фоні хронічного стресу, адже на фоні стресу відмічається аменорея?
2. Чому рівень вітаміну Д критично низький у жінок з АМК в стані хронічного психоемоційного стресу?
3. Чи були випадки пов'язані з побічною дією ліків, особливо при прийомі гормональних препаратів?

ВИСНОВОК

Дисертаційна робота Федосюк Катерини Вікторівні, «Оптимізація лікування жінок з аномальними матковими кровотечами в стані хронічного психоемоційного стресу», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»), присвячена актуальній проблемі сучасної гінекології, є закінченим науковим дослідженням, містить нові положення і нові науково обґрунтовані результати, що, в цілому, розв'язують важливе науково-практичне завдання – підвищення якості життя жінок з АМК в стані хронічного психоемоційного стресу, на підставі вивчення: клінічних параметрів менструального циклу, стресових факторів, психоемоційного стану, особливостей гормонального гомеостазу, рівня вітаміну D, залізодивіцитних станів, мікробіоценозу піхви, параметрів якості життя шляхом розробки та впровадження оптимізованого комплексу діагностично-лікувально-профілактичних заходів.

Виходячи з актуальності, об'єму та рівня досліджень, наукової новизни результатів, теоретичної та практичної цінності отриманих даних, об'єктивності та обґрунтованості висновків, беручи до уваги особистий внесок здобувача, дисертаційна робота Федосюк Катерини Вікторівні, «Оптимізація лікування жінок з аномальними матковими кровотечами в стані хронічного психоемоційного стресу», повністю відповідає вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44, та наказу МОН України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» і може бути представлена до офіційного захисту, а її автор Федосюк Катерина Вікторівна повністю заслуговує присвоєння наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність

«Акушерство та гінекологія»).

Офіційний рецензент:

професор кафедри акушерства та гінекології №1

НУОЗ України імені П. Л. Шупика

доктор медичних наук професор

Тамара Романенко

МОН України	
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ	
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА	
Підпис	<i>[Signature]</i>
Учений секретар	<i>[Signature]</i>
«	20